

הרב דויד יצחקי
כולל חזון אי"ש בני-ברק

בענין התמצאה החדשה לבנות צאצאי יהודי מגויה כ"זרע ישראל" - ושכאמת דינם כגויור כשאר גוים

הקדמה

הנהירה ההמונית של מאות אלפי גוים - רובם צאצאי יהודים - שהגיעו לארץ ישראל לאחרונה, עוררה בעיות קשות לענין קליטתם ושילובם בחברה הישראלית. ובכך ראשי השלטון הגו רעיון לעודד גיור המוני, ולצורך כך הקימו מערך הגיור בחסות השלטון - באחריותו של משרד ראש הממשלה! 1 - מה לכהן בבית הקברות! הוגי דעות שבמערך הגיור פיתחו אידיאלוגיה, הרואה בגיור המון גוים אלה, משימה "לאומית" ו"גאולתית": לאומית שלדעתם יש כאן פתרון לבעית החברה הישראלית, ושמירה על "הרוב היהודי" במדינת היהודים. וגאולתית שרואים בגיור צאצאי יהודים אלה, "החזרת" נשמות אבודות כגוים לחיק האומה, ולדעתם יש בזה קיום חזון אחרית הימים. 2. ויש שלא הסתפקו בזה, אלא הגדירו גוים אלה כמין יהודים מחוסרי גיור, שעלינו מוטלת החובה לגיירם "ולהחזירם הביתה".

ביסוד הרעיון הגאולתי הזה הוא "החידוש ההלכתי", שבנו של יהודי מגויה אינו ככל הגוים, אלא יש לו "מעמד" מיוחד של "זרע

ישראל", אשר בשונה משאר הגוים, יעודו הוא בעצם כחלק של עם ישראל, ולא רק שאין לדחותו ככל גוי הבא להתגייר, אלא אדרבא יש לעודדו להתגייר ולהקל עליו, ולהעלים עין ממה דרובא דרובא אינם מקבלים עליהם עול מצות באמת.

המצאה זו קיבלה פרסום רב לאחרונה, כאשר יצא ספר "זרע ישראל" של ח"כ חיים אמסלם בעניני גיור, אשר בא בעיקרו לבסס חידוש זה, והדבר קיבל פרסום כאילו הוא מוסכם ומקובל מאז ומעולם באין פוצה פה ומצפצף. 3. אך מאחר שאין ממש בהמצאה זו, ואדרבא מקרא מלא הוא להיפך - וכן מציינו בספרם של גדולי רבנים בדורות האחרונים, אמרנו להציע את הדברים לפני כל יודעי דת ודין לבל ייכשלו בדבריו לעודד כניסת גוים גמורים - ש"מתגיירים" בלי קבלת מצות כנה - לכרם בית ישראל.

לאמיתו של דבר, גיורי סרק אלו הם גורמים נזק רב לאומה הישראלית - כי יודעים דברי רבי סעדיה גאון בספר האמונות והדעות מאמר ג' ד"ה וכיון שהקדמתי: "אומתנו איננה אומה כי אם בתורתיה" 4 - ולא בארצה

1 כך היה בשעת כתיבת המאמר. לאחרונה עם כינון ממשלת השמר, הועבר לאחריות משרד הדתות. ומ"מ מערך הגיור "הממלכתי" עדיין נתון למרות פוליטית, ואינו תחת אחריות הרבנות הראשית. וד"ל.

2 לדוגמא הם דברי הרב חיים דרוקמן שעמד בראש מערך הגיור במשך 8 שנים, והתפאר שאישר 50,000 גיורים - כלומר הכניס עשרות אלפים גוים לכרם בית ישראל ר"ל, וקיבל בעבור זה "פרס ישראל". הוא ציטט בשיעורו לרגל קבלת תואר "דוקטור כבוד" מאוני' בר-אילן את הפסוק: "כִּי יִיחַם ה' אֶת יַעֲקֹב וְיִבְחַר עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל וְהִנִּיחֵם עַל אֲדָמָתָם וְנָלְוָה הַגֵּר עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחוּ עַל בֵּית יַעֲקֹב:" (ישעיהו יד, א), כחזון גאולתי המתקיים לנגד עינינו, והצדיק גיורם בהיותם מ"זרע ישראל". הוא התעלם לחלוטין מדברי רבי חלבו בענין קשים גרים כספחת, שנאמרו על פסוק זה, כמובא לפנינו.

3 וכן בערב שבועות תשע"ד יצאה חוברת מטעם "ארגון רבני צוהר", הידוע לשימצה כקלי דעת וגרוע מזה ואכמ"ל. במרכז החוברת עומדת הרעיון של "זרע ישראל" הנ"ל, שמציגים אותו כעילה לגייר קטנים בהסכמת הוריהם, אע"פ שהאב חילוני והאם לא תתגייר (שם עמ' 3, 19 ועוד). והם מעלימים עין מגדולי הפוסקים המובאים להלן - ומגדולי הרבנים שבדורנו, ומנסים לבצע תוכניתם בכך דרך חקיקה בכנסת.

4 ומקור לדבריו הוא תלמוד ערוך בברכות טג ע"ב: "ועוד פתח רבי יהודה בכבוד תורה ודרש: הסכת ושמע ישראל

חלבו קשים לישראל כספחת [שנאמר ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב, כתיב הכא ונספחו, וכתיב התם לשאת ולספחת (קידושין ע' ע"ב)]. וק"ו ובן בנו של ק"ו על רובא דרובא של המתגיירים בימינו, שאין מקיימים מצות אחרי גיורם או שמקיימים רק מקצתם כמסורתיים - ומעולם לא נתכוונו לקבלת עול מצות אמיתי.

ולא עוד אלא בית דין המגיר גרים מפוקפקים האלה, עובר ממה נפשך על לפני עיור: אם הגיור לא חל, הוא מכשיל את כלל ישראל בהחדרת גוים לכרמו, ואם הוא חל, הרי הוא מכשיל את הגר בכל עברות שבתורה וגורם רע למתגייר עצמו⁶. המשימה הלאומתית והגאולתית האמתית הבלעדית היא החזרת אחינו היהודים הטועים [ואנו בתוכם] לתורת אמת, והיום אם בקולו תשמעו (סנהדרין צח ע"א), ובא לציון גואל - וממילא תתפרנה כל הבעיות.

*

א. הנה מקרא מלא כתוב בספר עזרא (פרק י') בענין הנשים הנכריות ובניהן: (ב) וַיֵּצֵא שְׂכֵנֵיהָ בֵּן יִחְיָאל מִבְּנֵי עֵילָם וַיֹּאמֶר לְעֹזְרָא אֲנַחְנוּ מְעַלְנָהּ בְּהֵינּוּ וְנִשְׁבַּח נָשִׁים נְכָרִיּוֹת מְעַמֵּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יֵשׁ מִקְנָה לְיִשְׂרָאֵל עַל זֹאת: (ג) וְעַתָּה נְכַרְתָּ בְרִית לְהֵינּוּ לְהוֹצִיא כָּל נָשִׁים⁷ וְהַגּוֹלֵד מֵהֶם בְּעֵצַת אָדָּנָי וְהַחֲרָדִים בְּמִצְוֹת הֵינּוּ וְכַתּוּבָה יַעֲשֶׂה:

ומדינתה. ובכן גם אילו היתה הגרות תופסת, יש כאן נזק אדיר לאומה, כי אדרבא ריבוי יהודים המוגדרים בהלכה כ"משומדים" (או "מומרים" בלשון הצנוורה) ואינם "בני-ברית" [כתוס' סנהדרין עב ע"ב] ודינם כגוים לכל דבריהם [רמב"ם שבת פ"ל ה"ו; שו"ע אה"ע סי' קג ס"ב; יו"ד סי' ב' ס"ה] אלא שקידושיהם קידושין [איסורי ביאה פ"ג ה"ז; יו"ד סי' רסח ס"ב] והם מהמורידים ואינם מעלים [מלכים פ"י ה"ג ובכ"מ; יו"ד סי' קג ס"ב; חו"מ תכה ס"ה], מכביד צד החובה של כלל ישראל ועוד יותר מרחיק את הגאולה ח"ו, וכמאמר חז"ל נדה יג ע"ב: "הגרים והמשחקין בתינוקות מעכבין את המשיח". וראה באבן שלמה [לליקוטים מהגר"א] פ"א הע' ה': "וכל הגלות והצרות וחורבן ביהמ"ק הכל ע"י מה שקיבל משה לערב רב, שהוא סבור שהם גירי צדק..." ע"ש באורך ובאמרי נועם ברכות יז ע"א ד"ה שאור. וזהו שכתב הרמב"ם שם הי"ח: "ומפני זה אמרו חכמים [על המתגיירים שלא לשם שמים] קשים להם גרים לישראל כנגע צרעת, שרובן חוזרין [כלומר מבקשים להתגייר⁵] כשביל דבר [סיבה חיצונית] ומטעין את ישראל וקשה הדבר לפרוש מהם אחר שנתגיירו - צא ולמד מה אירע במדבר במעשה העגל ובקברות התאוה, וכן רוב הנסיונות האספסוף היו בהן תחילה." על המגיירים גיורים כאלה ששמרו מצות שלא לשמן, אמרו חז"ל ביבמות קט ע"ב רעה אחר רעה תבוא למקבלי גרים כר' חלבו דאמר ר'

היום הזה נהיית לעם. וכי אותו היום נתנה תורה לישראל...".

5 השהה ללשונות חזרה ברמב"ם הי"ד - הט"ז. דלא כמי שטעה וכתב ע"פ דברי הרמב"ם אלו, שרוב גרים חוזרים לסורם.

6 שו"ת זרע יצחק סימן ב' להגאון מפוניבז', משיב דבר חלק ה' סי' מו ד"ה לשיטה זו, מלמד להועיל יו"ד סי' פה, דעת כהן יו"ד סי' קנד; מנחת שלמה ח"א סי' לה אות ג' הע' 3, חלקת יעקב יו"ד סי' קן אות ד' ובאגרות משה אה"ע ח"ב סי' ד' ד"ה ומה שהביא כתר"ה. ובכ"ב סי' ע"ב: "...ומיום שפשטה מלכות הרשעה על ישראל, וגזורים עלינו גזירות קשות, ומבטלים ממנו תורה ומצוות, ואין מניחין אותנו ליכנס לשבוע הבן, ואמרי לה: לישוע הבן, דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לישא אשה ולהוליד בנים, ונמצא זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו [רשב"ם: בענין טוב ולא על ידי גוים, ומצות לא יבטלו עורן], אלא הנח להם לישראל, מוטב שיהיו שוגגין ואל יהו מזידין". הרי ברור שאין להתייגע לריק "להוליד" מגוי, יהודי קטן שנולד, כשמכניסו למצב שלא יוכל לקיים תורה ומצות - אפילו מאונס - שאינו זכות לו אלא חובה. ולא עוד אלא אם הגרות תופסת, מתחדשים כאן מכשולים חמורים רבים של אשת איש ונדה, וגורמים ע"י מכשול אשת איש, להוליד ממזרים, ומתערבים גם הם עם ישראל. כי "מתגיירים" אלו הם בחזקת פרוצים עוד יותר מסתם חילונים. ועי' מאמרנו באור ישראל גליון סו עמ' עו הע' 36.

סוף הי"ב] וביותר אריכות בכמה מדרשים [בראשית רבא פרשה ד' ס"ב; במדבר רבא פ"ט סו"ג; פסיקתא רבתי פרשה יד ס"ט ועוד] הוכיחו מן הפסוק הזה שבנך מן הגויה אינו קרוי בנך אלא בנה.

ובשו"ת רבי עזריאל הילדסהיימר חלק א - יו"ד סימן רל בתשובתו שבסוף הסימן אות יא דחה בשתי ידיים את ההגדרה של "זרע ישראל" כצאצאי יהודי מגויה, וכתב באות יא: "זרע ישראל [משמש] במקום ישראל במקומות אין מספר ומה לי להעתיק דברים פשוטים כאלו ולדוגמא א' ישעי' מ"ה כ"ה.

ב. ובשו"ת ציץ אליעזר חלק יח סימן סה (קונטרס בעניני גירות וסוגיה) בפרק א בעית התערובת כתב: ובמקום אשר בימים ההם היה מקוה לישראל על נגע ממאיר זה באשר עמדו עזרא ונחמיה באופן נמרץ "להוציא כל נשים והנולד מהם" ו"להבדל מעמי הארץ". ועלה הדבר בידם להבדיל בקול נגיד ומצוה את זרע ישראל מכל בני נכר, ואיש לא עמד בפניהם, ואלה אשר נכשלו עוד התודו על חטאותיהם ועונות אבותיהם.

(ב) מענין הדבר שעד כדי כך עלה הדבר בידיהם של עזרא ונחמיה להתגבר על שורש פורה ראש ולענה זה ולעוקר מן השורש, עד שלא הוזקו אפילו לטפל בענין גירות, דהיינו לגייר את הנשים הנכריות ובניהם, או לגייר את הבעלים הנכרים בכדי שלא להפריד בין המשפחות, אלא בחרו בדרך המובחרת שיאה לעם סגולה, והוא על ההתבדלות,

וברש"י: יש מקוה. יש תקוה לישראל על כך שהם יכולים להוציא נשים הנכריות: והנולד מהם. ולהוציא כל הבנים הנולדים מן הנשים הנכריות:

ובראב"ע: (ג) ועתה - והנולד מהם כמו מהן: בעצת ה'. לקרב אל קהל ה' או להרחיק ולא מצאנו שהקריבו אחד מהם ואולי הוציאום שלא היו גיורות כרות המואביה. וחכמינו ז"ל אמרו בנו הוא לכל דבר חוץ מן הנולד מן השפחה ומן הנכרית והוציאו האמות והבנים:

והחרדים במצות א' להינו - לבלתי התחתן כס יוציאו נשותיהם:

וכתורה יעשה - למי שאינו חרד כי נכריחנו להוציא:

ובסוף ספר עזרא: (י, מד): כָּל אֵלֶּה נְשָׂאוּ נָשִׁים נְכָרִיּוֹת וַיֵּשׁ מֵהֶם נָשִׁים וַיִּשְׁמְעוּ בָנִים:

וברש"י: (מד) ויש מהם נשים וישמו בנים. ויש מקצתן שהיו להם נשים נכריות שנולדו להם מהם בנים והכל הוציאו הנשים והבנים: 8

ובנחמיה ט, ב: וַיִּבְדְּלוּ זָרַע יִשְׂרָאֵל מִפֶּלַי בְּנֵי נֶכֶר. והיינו כמו שפירשו שם ברש"י ובמצודת דוד: "מכל בני נכר. מנשים של הגוים ובניהן וכמ"ש בעזרא".

הרי בהדיא לא נקראו הבנים "זרע ישראל", ומפורש שלא גיירו את הבנים - אלא הוציאום והרחיקום בזרוע וזהו וְכַתּוּבָה יַעֲשֶׂה. ואף חז"ל בירושלמי ניבמות פ"ב ה"ו: קידושין פ"ג

7 ומכאן תוכחת מגולה להמגיירים לכתחילה בימינו נישואי תערובת וכ"ש למגיירים לשם אישות - שמלבד שאסור מדינא דגמ' עוד מפורש בקרא, ולא חששו להפריד המשפחות. והיתר הרמב"ם בתשובה [פאר הדור ס' קלב; בלאו סי' ריא; פריימן סי' קנד] אינו היתר תמידי ואל נאמר לענין גיור אלא רק במצבים מסויימים, עי' אחיעזר ח"ג סו"ט; כו ע"ש. ואכמ"ל.

8 ובספר "זרע ישראל" עמ' רצב ובאריכות בעמ' ריט - רכא ניסה לדחות בכמה אופנים, 1. שהיו מד' אומות. - אך אין זה אמת, כי היו גם עמוניות ומואביות כמפורש בעזרא ט, ב והן מותרות בקהל; ועוד כבר בא סנחריב ובלבל את האומות, ועוד הא קי"ל באה"ע סי' ד' ס"ט וס"י דבגרותם מותרים. 2. שלא רצו להניח ע"ז - זו אוקימתא שאין לו על מה לסמוך, ועוד הרי חז"ל למדו משם כלל שהוא "כתורה יעשה", ואם משום איסור חתנות או שהיו דבוקים בע"ז, אי אפשר ללמוד כלום מהפסוק. ועוד הרי מפורש בפסוק הנ"ל שאינם נקראים זרע ישראל. 3. לגבי הנשים: כהנים היו ולא יכלו לגייר נשים. וגם זה אינו נכון כי היו גם לויים וישראלים שנשאו נכריות כמפורש בעזרא י, כג וכה.

המואביה וחז"ל אמרו בנו הוא לכל דבר חוץ מן הנולד מן השפחה ומן הגויה והוציאו האמות והבנים עכ"ל ע"ש. נראה מזה דלא שהם לא רצו להתגייר אלא שעזרא ובית דינו לא רצו לקבלם להתגייר בכל שהם לא יתגיירו גירות אמיתית כרות המואביה שנתגיירה לה' לבדו ואף שהיו בני ישראל מועטים בזמן הזה בארץ ישראל ארבעים אלף איש (עזרא ב, סד; ב"מ כח ע"א) וודאי רצו להרבות אוכלוסייהם שהרי היו חצים עושים במלאכה וחצים מחזיקים הרמחים והמגינים והקשתות והשריונים מ"מ לא רצו להתערב עמהם גוים אשר לא יתגיירו כהוגן כי אדרבה אלו יזיקו להם בבטחון. ובגמרא יבמות (כד): אחד איש שנתגייר לשם אשה ואחד אשה שנתגיירה לשם איש וכן מי שנתגייר לשום שלחן מלכים וכו' אינן גרים דברי ר' נחמיה שהיה ר' נחמיה אומר אחד גירי אריות ואחד גירי חלומות ואחד גירי מרדכי ואסתר אינם גירים עד שיתגיירו כבוה"ז ואף שמסיק עלה האמר ר' יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב הלכה כדברי האומר כולם גרים הם וכן פסק הרמב"ם (הלכות איסורי ביאה יג:יד) ובש"ע יו"ד סי' רס"ח סי"ב צ"ל דכיון דלכתחילה אין מקבלין אותן לא רצו לקבלם עזרא ובית דינו אף דאם נתגיירו בדיעבד גרותם גירות. או יאמר דלא אמרו המתגייר לשום אישות בדיעבד הוה גר אלא כשמתגייר קודם שנשאו דאגב אונסי' שרצה לנשאה או להנשא גמר ומקבל על עצמו כל דיני התורה והגירות אבל לאחר שנשאו כבר הרי יודע שלא יעזוב אותה או אותה ואינו מקבל על עצמו באמת המצות אלא להראות להצד השני איזה חביבות מראה בעצמו כמתגייר ולכן לא רצו לקבלם כלל דכה"ג ל"ה גרות כלל בין כך ובין כך מבואר בקרא דלא קבלו אותם להתגייר. ומכאן נראה להביא ראיה מה שראיתי מלאכי אלקים עולים ויורדים בנדון מי שדר עם גוי' שהתחתן עמה בערכאות וילדה ממנו בנים ואח"כ רצתה להתגייר עם הבנים אי יש לקבלם או לא. ומרן

וכולם הסכימו על כך, להעדיף להפרד מן הנשים, הבעלים, והבנים האלה, ולהפרידם מקהל ישראל. מלגייירם לשם אישות. וכדומה, שלא על טהרת הקודש של גירות נאמנה הנובעת מתוך הכרת דת - האמת. כידעם שבחסר זאת, בסופו של דבר יהיו לרועץ בקרב בית ישראל להסירם מעל אלקיהם, ולחנך בנים שלא אמון במ.

ובכל ספר עזרא ונחמיה לא נזכר אפילו ברמז עצת הגירות כדי שלא יצטרכו להפרד ממשפחותיהם שהתערו במ, אין זאת כי אם שהצליחו כנראה להחדיר בקרב כולם, מתחילה בכח ולבסוף בריצוי, את ההכרה והמידע, שכשם שענין גדול הוא להחזיר בני אדם אל דרך האמת ע"י החדרת האמונה בקרבם שיש שם אלוה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד וללמדם דרך השם (עיי' רמב"ם פ"א מה' ע"ז ה"ג) כך מאידך גיסא אין לבוא באיזה כפיה שהיא על מי שהוא משאר האומות שיקבל עליו עול תורה ומצות אשר משה רבנו לא הנחילם אלא לישראל (עיי' רמב"ם פ"ח מה' מלכים ה").

ג. ובשו"ת משנה הלכות חלק ז' סי' ר"נ כתב: והנה כתיב בעזרא קפיטל ט' י' כשהתפלל עזרא ויען שכני' בן יחיאל מבני עילם ויאמר לעזרא אנחנו מעלנו באלקינו ונשב נשים נכריות מעמי הארץ ועתה נכרת ברית לאלקינו להוציא כל נשים והנולד מהם בעצת ה' והחרדים במצות אלקינו וכתורה יעשה ויעשו כן בני הגולה וגו' ויכלו בכל אנשים ההשיבו נשים נכריות עד יום אחד לחדש הראשון ע"ש כל הענין. והנראה דחשב שם המשפחות שנשאו נשים נכריות והוציאו אותם ואת בניהם ותימה שלא מצינו שגייירו אותם לא הנשים ולא הבנים והושיבום תחתיהם או החזירו אח"כ וקשה לומר שלא רצו אף אחת מהם להתגייר, וראיתי לרבינו אברהם אבן עזרא [עזרא יג,] שעמד בקושיא זו וכתב ז"ל וז"ל, ולא מצאנו שהקריבו אחד מהם ואולי הוציאום שלא היו גירות כרות

ולא לגיירם.

וא"כ אולי שגם הם בכלל שאין מקבלין כמ"ש בעזרא אם לא שיהיו כרות המואביה ואין נפ"מ אם אביה ישראל או לא אלא תלוי ברצונה להתגייר...

ד. ובשו"ת ציץ אליעזר חלק טו סימן מה אות ד' כתב: "ועוד מצינו גדר בזה בהלכה בגמ' בקדושין ד' ס"ט ע"א לגבי הבא על השפחה דאומרת, דכל ולד במעי שפחה כנענית כולד במעי בהמה דמי, ומפרש רש"י דהיינו: שאין מתיחס אחר אביו כלל. והתיו"ט על המשניות שם סובר שהוא הדין בכזאת גם כבא על הנכרית, ולא מהני אפילו לענין זה שאביו יוכל לגיירו, ומבאר בשו"ת מהר"ם שיק חיו"ד סי' רמ"ח דכוונתו מפני דס"ל דגם בישראל הבא על הנכרית לא נקרא כלל בנו וכבמעי בהמה דמיא ולא חשיב הוא כאביו גם לענין זה עיי"ש, והיינו, מכיון שנוצר במקום שאין התייחסות.

ובעצם כדברי התיו"ט מתבאר בדברי הרמב"ם בפ"ח מה' מלכים ה"ח שפוסק גבי יפת תואר, דאם נתעברה מביאה ראשונה הרי הולד גר ואינו בנו לדבר מן הדברים מפני שהוא מן הגויה, אלא בית דין מטבילין אותו על דעתם. ומבאר הכסף משנה דזה דומה להיא דכתובות ד' י"א דאיתא דגר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין, ופרש"י שם אם אין לו אב ואמו מביאתו להתגייר, והא נמי הכי הוא דאין ולד זה בן הישראל כלל דבנך הבא מן הגויה אינו קרוי בנך עיי"ש. הרי כנו'.

וביותר מצינו שכותב להסביר דבר ענין ההרכבות הזרות ביחסי אישות בספר שו"ת הרמ"ע מפאנו ז"ל סימן קט"ו, הוא מגדיר שם וכותב, דטעמא דולדה כמוה, משום דרחמנא אפקריה לזרעייהו שיהא הולד נגרר אחרי האם כהדא תרנגולתא דספנא מארעא וכמים במעיהם של צאן לכן או כאילו נזרעה מכל הולך על ארבע, וזהו בכל ההרכבות הזרות שאין בהן קדושין לאלו ולא לאחרים ויש עבירה חמורה עובר ירך אמו הוא יתום ואין

כק"ז בבית שערס יו"ד סי' שס"א שס"ב כתב מהא דאמרינן בככורות (ל'): גוי שבא לקבל ד"ת חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו ר' יוסי בר' יהודה אומר אפילו דקדוק אחד מדברי סופרים ופסק כן הרמב"ם פי"ד מא"ב ה"ח ועי' מ"מ שם. וקשה להאמין שאיש אשר יחד לו גויה בזנות כמה שנים ונתקשר עמה ע"פ חוקי המדינה בנשואין ועדיין לא שב מטעותו ועולתו כי אפילו לא יקבלו אותה להתגייר ידור עמה כאיש ואשתו קשה להאמין שיניח אותה לקבל כל המצות אפילו אם תרצה היא לקבל על עצמה שהרי הוא בפרוצה ניחא ליה ולא באשה שתקבל על עצמה כל המצות ואפילו דקדוקי סופרים וכיון שלא תתקבל כן א"כ אין כאן גירות כלל ע"ש... ובאמת כי בשו"ת בית יצחק יו"ד סימן ק' ובשו"ת אחיעזר ח"ג סימן כ"ח ושו"ת מהרש"ג יו"ד סימן ל"ב ואמרי יושר סימן קע"ו ושו"ת אבן יקרה תליתאה סימן צ"ח ושו"ת באר חיים מרדכי סימן מ' ושו"ת ערוגת הבושם סימן רכ"ד יו"ד וספר רוח חיים להגר"ח פאלאגי סימן ט"ז ובשו"ת אגרות משה להגר"ם פיינשטיין א"ע סימן כ"ז כולם פסקו לאיסור כה"ג. וא"כ הגע עצמך אפילו היכא דרצו לקבל גירות אלא שיש בה פגמים אין לקבלם וכ"ש וק"ו אלף פעמים לדידן.

ובחלק יג סי' קסה כתב: בענין אי נכון לקבל גרים שנולדו מאב ישראל ואמו גוי כתב בתוך דבריו: ועיין שו"ת מהר"ם שיי"ק יו"ד סי' רמ"ח שכתב דאם מקבל האב לטבול את בנו הנולד לו מנכרית יש לקבלו ולברך כמו בגרים ע"ש. אמנם הערוך לגר ובעל מלאכת שמים כתבו שאין לקבל למול אותן הנולדים מנכריות בנשואי תערובות, ובשו"ת מנחת אלעזר ח"ג סי' ח' הוסיף דבזה מחזק אותם וגורם לבני ישראל להדבק בזרע הגוים שהבדילנו מהם עיין רמב"ם פי"ב מא"ב הל' ז' שדבר זה גורם להדבק בגוים. והבן מן הנכרית גרע מן הממזר ואינו בנו כלל ע"ש. גם מרן בשו"ת בית שערס יו"ד הרבה לרחקם

אם שייך לגזור בה מדרבנן". הרי בהדיא שאין כאן אלא ספק גזירה דרבנן דהיינו לחומרא - ולא שייך כלל לענינינו. ועוד נראה פשוט, שספקו של האו"ז הוא, מאחר שקיי"ל [כביו"ד סי' רסט ס"א ע"פ יבמות כב ע"א] שגר אסור באחותו ואמו שנתגיררו כדי שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה, א"כ יש להסתפק ולומר שאותה גזירה שייכת גם באחותו של ישראל משפחה וגויה - וא"כ בודאי לא שייך כלל לענינינו. ובזה מיושב קושיית הב"ש בסק"ח למה לא הגיה הרמ"א [לעיל סי' ד' בדין איסור ממזר לישראל], שכן גויה מישראל אסור בממזר מדרבנן. וכן מיושב למה הרמ"א לא העתיק איסור דרבנן זה בסי' קנו ס"ב, אע"פ שהעתיק או"ז זה בדרכי משה שם סק"א - שהרי גם שם גזירה זו אינה שייכת כדי שנאסור את אמו להתייבם.

הרי הכלל העולה מדברי האחרונים הנ"ל נושאי כלי השו"ע, שאין בכלל דין "זרע ישראל" מן הגויה - אפילו לחומרא, ואין הרמ"א חולק על זה.

ז. לאור כל הנ"ל רק פש לן לברר, שכל ההמצאה של דין "זרע ישראל" מן הגויה היא נטולת יסוד. והנה מקור ההמצאה הזאת היא בשו"ת פסקי עוזיאל בשאלות הזמן סימן סד אות ד', וז"ל:

ד' זרע ישראל

מכל האמור ומדובר למדנו שגוי קטן שבא הוא עצמו או אמו הביאתו להתגייר נזקקים בי"ד לגיירו ומחזיקים אותו כישראל גמור, כל זמן שהוא מחזיק בגרותו ואינו יוצא מכלל ישראל עד שימחה ז"א שיחזור לסורו ויתנהג כגוי.

מכאן אנו לומדים במכל שכן כשגוי זה הוא בן ישראל מנכרית ואביו מביאו להתגייר שבי"ד נזקקים לגרותו משום דאע"ג שהוא נקרא בנה של הנכרית אינו יוצא מכלל זרע ישראל, וכדאמרינן התם גירות פחותה מבת שלש שנים ויום אחד כשרה לכהונה וכו' וכולן

אב דליכא למימר בהו ברא כרעא דאבוהי עיי"ש...".

ה. ועי' במנחת חינוך מצוה רס"ב אות (ב) [ג] שהוכיח מארבע מאות ילדים בני יפת תואר שהיו לדוד והיו מסתפרים קומי והולכים בראשי הגייסות (קידושין עו:), שאין מצוה לגייר בני יפת תואר. הרי שגם מכאן ראייה שאין מצוה לחזור אחרי "זרע ישראל" מן הגויה כדי לגיירם.

ובחינוך מצוה תק"ס: בן הבא מן השפחה או מן הגויה... הולד כמוהו. ואין משגיחין על האב כלל. ומפני דבר זה התירו חכמים לממזר לישא שפחה כדי לטהר בניו... ועי' שם קידושין סט ע"א כל ולד במעי שפחה כנענית כולד במעי בהמה דמי ופירש רש"י שם שאין מתייחס אחר אביו כלל. ובערוגת הבושם מרבותיו של האו"ז כרך ג' עמ' 165: "ואין בנך הבא מן הגויה קרוי בנך אלא בנה, ואפילו נתגייר אינו קרוי בנו לא לפטור מן היבום ולא להזיק ליבום ולכל דבר". וכ"כ בשו"ת מנחת יצחק ח"ז סי' צ' ד"ה ובמה דסיימתי, בשם שו"ת מהרי"ט ח"ב יו"ד סי' מט.

ו. ובשו"ע אה"ע סי' טו סי"י אחותו אסורה לו מן התורה... חוץ מאחותו מן השפחה או מהנכרית. והגיה עליו הרמ"א: ונ"ל דלכתחילה אסור לבא עליה דיש מסתפקים לומר דדוקא מדאורייתא הולד הולך אחר השפחה ואחר הנכרית אבל מדרבנן הוי זרעו לכן יש להחמיר לכתחילה.

אך האחרונים [עי' גם בפרישה סקי"ג] הניחו דברי הרמ"א אלה בצ"ע - ובהדיא כתבו הח"מ והט"ז והגר"א סקט"ז דמוכח ממתני' דיבמות כב ע"א שאינו זרעו אפילו מדרבנן.

ובאמת דמקור דברי הרמ"א הוא האור זרוע (הלכות יבמות חלק א' סי' תקצה ובאור זרוע הקצר ריש יבמות (נדפס בסוף יבמות בש"ס ווילנא): וז"ל הקצר: "ומותר מן התורה באחותו משפחה ונכרית ולא ידענא

דרשו אלמנה וגרושה לא יקחו להם לנשים כי אם בתולות מזרע בית ישראל. רבי יהודה סבר עד דאית כל זרע מישראל, רבי אליעזר בן יעקב סבר מזרע ואפילו מקצת זרע, רבי יוסי סבר מי שנזרעו בישראל, רבי שמעון בן יוחאי סבר מי שנזרעו בתוליה בישראל.

עכ"ל. הרי מבואר שהיא "זרע ישראל" מדובר לדברי הכל בזרע כשר שנולד אחרי הגרות, במקום שיש קידושין ואין עבירה שלית דין ולית דיין שהבנים מתייחסים אחרי אביהם, או לרשב"י כשהיא כבר גיורת - ומה ענין זה לבן ישראל מגויה שאין בניה מתייחסים לישראל כלל, וכמו שנתבאר לעיל.

ט. ובמשנה במגילה כה ע"א: האומר ומזרעך לא תתן להעביר למולך, לא תתן לאעבד בארמיותא משתקין אותו בניזיפה.

ובגמרא: תנא דבי רבי ישמעאל בישראל הבא על הגויה והוליד ממנה בן לע"ז הכתוב מדבר. ע"י ברש"י על המש', ר"ן, רמב"ם בפי' המש', מאירי ורע"ב שמבואר בדיוק ההיפך, דתנא דבי רבי ישמעאל משמיענו הפירוש של דברי זה שמשתקין אותו בניזיפה - כלומר שאין לפרש כן. ובקרבן נתנאל פ"ג סכ"ד אות ש' כתב שגם דעת הרי"ף והרא"ש כרש"י. או לחילופין אפשר לפרש שתנא דבי רבי ישמעאל חולק על המש' ואין הלכה כמותו. ואפילו לפי פירוש הערוך המובא בתוספת יו"ט פ"ד מ"ט שמותר לדרוש הפסוק כפי פירוש תנא דבי רבי ישמעאל, אין הכרח כלל לחידושו שבנו מן הגויה נקרא "זרע ישראל" אחרי שכבר נתעברה. ואיך יעלה על הדעת על סמך דיוק סרק הנ"ל לסתור דברי חז"ל המפורשים שבנך הבא מן הגויה אינו קרוי בנך אלא בנה.

הא בודאי כד ניים ושכיב כתב את הדברים חסרי יסוד הנ"ל. הא למדת שאין ראוי להכניס דברים מופרכים אלו לבית המדרש כלל.

י. למרות כל הנ"ל, יש מצבים שהתחשבו חז"ל עם הרגש של אב ובנו, אע"פ שאין הבן מתייחס אחר אביו כלל - כגון יכולים ממזרים

מקרא אחד דרשו אלמנה וגרושה לא יקחו להם לנשים כי אם בתולות מזרע ישראל רבי יהודה סבר עד דאית כל זרע מישראל (כלומר כל עיקר הקרוי זרע היינו מן האב לאפוקי בת גר זכר) רבי אליעזר בן יעקב סבר מזרע ואפילו מקצת זרע ר' יוסי סבר מי שנזרעו בישראל (קדושין ע"ח).

הא למדת דלא נחלקו התנאים אלא לרבות גם בני גר זכר שנולדו מישראלית או שנזרעו בתוליה בישראל אבל לדברי הכל, בני ובנות ישראל שנולדו מהנכרית קרויים זרע ישראל, הלכך כשאביו הביאו להתגייר חוזר הילד לעיקר זרעו, וראיה לדבר, נראה מדאמרינן: ומזרעך לא תתן להעביר למולך, בישראל הבא על (הכותית) [הגויה] והוליד ממנה בן, הכתוב מדבר (מגילה כ"ה ע"א).

הא למדת דבן הבא מן הנכרית נקרא זרעו של ישראל ועובר עליו משום ומזרעך לא תתן להעביר למולך, הלכך אם בא לגיירו מצוה עלינו להזדקק לגרותו כדי לכפר עון האב מאחרי הגרות ולבל ידח ממנו נדח. ואין לחוש שמא יגרר אחרי אמו דאדרבא אם דוחים אותו ועוקרים אותו ממקור חייו וזרעו שהוא אביו ודאי שיטמע בין הגויים וכפור באלהי ישראל, וישנא תכלית שנאה את היהדות ותורתה ובהתגירותו ימלט מכפירה ואביו שגיירו יתאמץ לחנכו בתורה ולהצילו מע"ז ואביזריהו, ולא חיישינן שימחה בגדלותו אלא אדרבא כיון שנתחנך בתורה והחזיק בגרותו שוב לא ימחה וכדכתבו הריטב"א והרשב"א ז"ל. עכ"ל התשובה.

ח. וכל המעיין בפנים המקורות שציינן ישתומם על המראה. הנה במתני' קידושין עז ע"א תנן: רבי יהודה אומר בת גר זכר כבת חלל זכר. רבי אליעזר בן יעקב אומר ישראל שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה... רבי יוסי אומר אף גר שנשא גיורת בתו כשרה לכהונה. ובגמ' עז ע"א: תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר גיורת פחותה מבת שלש שנים ויום אחד כשרה לכהונה... וכולן מקרא אחד

וגויה נקרא ע"ש אביו]. אך בכל אופן מבואר על פי הנ"ל שאין בזה משום התחשבות ב"זרע ישראל" - ואדרבא גרועי גרע כנ"ל בשם הפ"ת.

גם יש מצבים שחששו הפוסקים שאם לא יגיירו את הבנים הגוים, ישתמד האב או שאר קלקולים - אבל גם זה אינו ענין להמצאה המופרכת "זרע ישראל", ואין בזה שום הצדקה להקל בעצם דיני הגיור.

ליטהר (קידושין סט ע"א), ובב"ב קמט ע"א, בשעת מיתתו, איסור גיורא הקנה נכסיו לבנו רב מרי אע"פ שהורתו היתה שלא בקדושה ואינו מתייחס אחריו כלל. וביבמות קא ע"ב רב שמואל בר יהודה היה גר בן גר, ואעפ"כ נקרא בנו של אביו וע"ש בתוד"ה ואנא וע"ש בקב ע"א ד"ה לענין חליצה ובסנהדרין לו ע"ב ד"ה חדא נועי" בדגול מרבבה אה"ע סי' קכט ס"י ופ"ת סקכ"ג (ע"פ תוס' ב"ב קמט ע"א ד"ה רב מרי), שאעפ"כ אין גר בן ישראל

שמחה על שזכה לעבוד את ה'

אמרו במדרש "אמר ר' אייבו כשתהי' עומד להתפלל יהא לבך שמח שאתה מתפלל לאלקים שאין כיוצא בו. כי זאת הוא שמחה אמיתית שיהי' לב של אדם עלו על שהוא זוכה לעבוד לפני אדון יתברך שאין כמוהו ולעסוק בתורתו ובמצוותיו שהם השלימות האמיתית והיקר הנצחי. (מסילת ישירים פ' י"ט).

ז"ל המהר"ם אלשיך זלה"ה לעושים לשמה יש הפרש לפי בחינותיהם זה עובד בשמחה וזה שלא בשמחה, וגם לעושים בשמחה זה עובד בשמחה מועטת וזה עושה בשמחה יתירה ממנו כל המוסיף מוסיפין לו שכרו ועד"ז בחינות לאל דעות ה' אין מספר, ועבד היודע ברבו שאפי' רעה שלו הם טובים לכפר און ודאי יעבוד בשמחה.

צא ולמד כמה יישו שרים נכבדים כאשר חלק להם מלך בשר ודם כבוד לעשרת פקודתו, ואיך לא ישמח גבר נבזה, חבל אישים, תולעת נוצר מטיפה סרוחה באמור לו מלך מלכי המלכים הקדוש ב"ה עשה זאת ויהי' לנחת ולרצון לפני ה' תמיד האל זה מהראוי להרבות בשמחה כשמח כל הון.

(יערות דבש דרוש ה' לחודש אלול)

* * *

וכתוב אח"כ ישמח ישראל בעושי בני ציון יגילו במלכם ואמר מה זה השמחה הגדולה כי רוצה ה' בעמו שהניח כל העליונים אלפים ורובות עולמות ומחנות וצבאות בלי שיעור ובא להשתעשע עם עמו ישראל ורוצה ה' בעמו ועוד כי יפאר עניים בישועה כי מלך בשר ודם אין דרכו להשתמש רק בכלים נאים ומפוארים מה שאין כן הבורא אב הרחמן אינו משתמש רק בכלים שבורים וכו' וזה דכתיב יפאר עניים בישועה, וכי יש שמחה גדולה ועצומה מזה שהקדוש ברוך הוא משפיל עצמו כביכול אלינו.

(שומר אמונים)